
Gør Danmark dygtigere

Erhvervsstrategi 2025

Juni 2015

Forord

Akademikerne ser det som en central opgave at bidrage til at udvikle den private sektor, der efter en alvorlig økonomisk krise nu igen skaber vækst og nye arbejdspladser over hele landet. Flere og flere akademikere finder ansættelse i den private sektor og her bidrager de med deres viden og kompetencer til at øge virksomhedernes vækst, innovation og produktivitet. Derfor er en generel styrkelse af de private virksomheder og iværksætterne højt på Akademikernes politiske dagsorden.

For at styrke virksomhedernes vækst og innovation - og iværksætternes og freelancernes vækst- og arbejdsbetingelser - er der brug for nye initiativer, der kan bidrage til at sikre, at den private sektor løbende udvikler sig. Der er brug for, at akademikernes viden og kompetencer i højere grad kommer i spil – også i SMV'erne, og Akademikerne ønsker at vinde nyt terræn ved at arbejde for, at flere brancher og virksomheder end i dag drager nytte af det, som akademikerne kan.

Derfor arbejder Akademikerne løbende med at udvikle sin erhvervspolitiske platform og som et led heri, har vi udarbejdet en erhvervsstrategi med fokuspunkt i 2025. Strategien har til formål at sætte en række nye pejlemærker for Akademikernes og medlemsorganisationernes erhvervspolitiske indsats, og strategiarbejdet har dermed også skabt et bredere fælles fundament for Akademikernes interessevaretagelse på det erhvervspolitiske område.

Denne udgave af Erhvervsstrategi 2025 består af tre centrale notater, som indeholder de afgørende indholdsmæssige elementer fra strategiarbejdet. Der er tale om et strategidokument, et notat om globale megatrends og en handlingsplan med målsætninger og initiativer inden for 11 erhvervspolitiske temaer. Parallelt hermed offentliggøres en eksternt rettet pjece med fokus på de centrale målsætninger og erhvervspolitiske initiativer.

Finn R. Larsen
Formand for Akademikerne

Indholdsfortegnelse

Gør Danmark dygtigere	6
Derfor en erhvervsstrategi.....	6
Mission for Akademikernes erhvervs politik	7
Vision for Akademikernes erhvervs politik.....	8
Hvad vil Akademikerne bidrage med?.....	9
Strategiske mål - akademikerne i den private sektor 2025	10
Globale megatrends i år 2025	12
1. Teknologisk udvikling	12
Nye generationer er født i den digitale tidsalder.....	12
Digitalisering i og automatisering af produktion	12
2. Vækst kommer hvor ressourcerne er – neourbanisering og megabyer	14
Neourbanisering	14
Megabyer.....	15
3. Industrielle globale værdikæder	16
4. Bæredygtig udvikling – cirkulær økonomi.....	18
5. Aldring og sundhed.....	18
6. Ed-you-cation	19
Opsamling: Globale trends og nationale udfordringer	20
Handlingsplan med erhvervspolitiske initiativer	23
Udvikling af de generelle rammebetingelser	23

1. Flere akademikerjob i nye sektorer og nye områder	23
2. Opstart af nye virksomheder	26
3. Mere mobilitet og bedre fysisk og digital infrastruktur	28
4. Uddannelse og forskning	30
5. Tiltrækning og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft	32
6. Offentligt-privat samarbejde og innovation.....	34
7. Et sundt og produktivt arbejdsliv	36
Udvikling af konkrete erhvervsområder	38
8. Tæt kobling af udvikling, produktion og service giver vækst	38
9. Det bæredygtige Danmark – mod en cirkulær økonomi.....	40
10. Potentiale for vækst i design, arkitektur og byggeri	42
11. Fokus på udvikling af nye velfærds- og sundhedsløsninger	44

Skilleblad

Gør Danmark dygtigere

Erhvervsstrategi 2025

Derfor en erhvervsstrategiP

En større og større andel af akademikerne bliver ansat i private virksomheder og organisationer eller arbejder som freelancere og selvstændige. Derfor er der behov for at fokusere på, hvordan akademikerne skaber værdi i de private virksomheder - og lægge en strategi for, hvordan akademikerens bidrag til værdiskabelsen i den private sektor kan øges.

Den private sektor vokser, og der er sket en vækst i akademikerbeskæftigelsen i virksomhederne: Antallet af akademikere i den private sektor har været jævnt stigende fra ca. 97.000 i 2006 til ca. 130.000 i 2013, så der kommer mange nye private arbejdspladser for akademikere til. Der bliver også et meget stort arbejdsudbud på det akademiske arbejdsmarked i de kommende år, og det udgør et stort og uudnyttet potentiale i forhold til at skabe stærke, innovative og konkurrencedygtige virksomheder.

De privatansatte akademikere leverer i kraft af deres viden og kompetencer et stort bidrag til at udvikle erhvervslivet i Danmark – og dermed grundlaget for velstand og velfærd. Men der er også en række udfordringer, som skal løftes, for at akademikerens potentiale kan udnyttes fuldt ud i den private sektor:

Udfordringer:

- Andelen af akademikere i den private sektor og kendskabet til akademikerens kompetencer er mindre end i de lande, vi normalt sammenligner os med – og der er adskillige konkrete brancher, hvor ansættelse af flere akademikere kunne bidrage til at øge vækst og produktivitet.
- Akademikerne er oftest ansat i de store private virksomheder, mens der er for få akademikere i SMV'erne, hvor den generelle beskæftigelse først og fremmest øges.
- Akademikerne skaber for få nye virksomheder, og de ser ikke i tilstrækkelig grad sig selv som virksomheds- og jobskabere.
- Der findes både blandt akademikerne og i virksomhederne en række fordomme, som gør det svært at skabe et godt match og sætte den akademiske arbejdskraft i spil – ikke mindst i SMV'erne. Mange virksomhedsledere, særligt i SMV'erne, har svært ved at forestille sig, at en akademiker kan bidrage med noget til deres virksomhed.

- De fleste akademikere bor og arbejder i de store byer og foretrækker en karriere i store virksomheder. Hvis match mellem akademikere og virksomheder i højere grad skal lykkes, må mobiliteten og den gensidige interesse øges, så flere akademikere søger og opnår ansættelse i virksomheder i yderområderne.
- Der er ikke altid det rette match imellem akademikernes kompetencer og virksomhedernes kompetencebehov. Der er brancher, som ikke kan få akademisk arbejdskraft med de kompetencer, der er behov for, samtidig med at der er ledige akademikere med andre typer af kompetencer.
- Akademikerne har ikke i særlig høj grad opmærksomheden rettet mod job i udlandet trods den stigende globalisering af virksomhedernes aktiviteter og konkurrencevilkår. Samtidig viser virksomhederne ikke i særlig høj grad interesse for at ansætte akademikere med kompetencer opnået i udlandet. Der er brug for en mentalitetsændring for at øge mobiliteten over landegrænser, så akademikerne henter nye kompetencer hjem til virksomhederne.
- De erhvervspolitiske rammebetingelser understøtter ikke i tilstrækkelig grad behovet for at skabe flere arbejdspladser i den private sektor, og der mangler erhvervspolitisk fokus på at få akademikernes kompetencer i spil i flere virksomheder.

Akademikernes erhvervsstrategi skal sætte retningen for, hvordan disse udfordringer kan tackles.

Akademikerne og de akademiske organisationer kan bidrage til at ændre kulturen blandt akademikerne, så der skabes større mobilitet også i retning af SMV'erne og yderområderne. Akademikerorganisationerne kan sammen med erhvervsorganisationerne arbejde på at synliggøre akademikernes kompetencer og gøre det attraktivt for alle typer af virksomheder at ansætte akademikere. Endelig kan akademikerorganisationerne sammen med staten arbejde for, at gøre det mere attraktivt at starte egen virksomhed og skabe andre og nye virksomhedstyper.

Mission for Akademikernes erhvervspolitik

Akademikernes fremtidige arbejdsmarked bliver præget af, at en større og større andel af akademikerne vil finde og skabe arbejde i den private sektor.

Såfremt vi skal nå regeringens mål om at Danmark i 2020 er blandt de fem europæiske OECD-lande med højest andel af højtuddannede i den private sektor, så kan vi forvente, at der vil blive ansat ca. 50.000 ekstra akademikere frem mod år 2020 – og måske en stigning på i alt 100.000 frem mod 2025.

En undersøgelse af det fremtidige arbejdsudbud blandt akademikere viser, at antallet af akademikere i arbejdsstyrken ventes at vokse betydeligt i årene frem mod 2040.¹ Antallet ventes at stige fra ca. 386.000 til ca. 736.000, såfremt man medregner en række uddannelser, som traditionelt henregnes til akademikerfællesskabet. Ses der alene på personer med en lang videregående uddannelse (inkl. ph.d.), øges antallet af akademikere i arbejdsstyrken fra ca. 279.000 til ca. 582.000.

Akademikerne er - uanset hvor de arbejder - kendetegnet ved at bruge deres viden og kompetencer til at forbedre virksomhedens eller organisationens produkter og kerneydelser og bidrage til at gøre alle i virksomheden eller organisationen dygtigere. En del undersøgelser viser en sammenhæng mellem ansættelse af akademikere og øget vækst og produktivitet i virksomhederne.² Akademikerne i den private sektor bidrager til at øge produktiviteten og bruger deres potentiale for at innovere og udvikle produkter, produkter og services i virksomhederne.

Akademikernes erhvervspolitiske mission:

Gør Danmark dygtigere

Vision for Akademikernes erhvervspolitik

Akademikernes erhvervspolitiske vision handler om at skabe velfungerende og konkurrencedygtige virksomheder og om at skabe vækst og beskæftigelse.

Akademikerne ønsker et samfund, hvor der skabes mange flere attraktive akademiske arbejdspladser i de private virksomheder, og vi vil bidrage til, at vi i 2025 har et produktivt, højteknologisk og bæredygtigt samfund. Det skal ske ved at akademikere i stigende grad anvender deres viden og kompetencer til at skabe øget værdi i de private virksomheder.

Akademikernes erhvervspolitiske vision:

Akademikerne skaber øget værdi og nye job i alle brancher og typer af private virksomheder

¹ "Det fremtidige arbejdsudbud blandt akademikere", Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i samarbejde med Akademikerne, 10. november 2014.

² "Højtuddannede styrker virksomhedernes værdi. En analyse af højtuddannedes bidrag til virksomhedernes værdiskabelse og vækst." IDA, april 2012 og Junge/Skaksen: "Produktivitet og videregående uddannelse." DEA/FBE 2010.

Akademikerne vil i 2025:

- *Være anerkendte for nytænkning og for at øge produktivitet og værdi i virksomhederne.*
- *Bidrage til at virksomhederne bliver endnu mere globalt konkurrencedygtige.*
- *Skabe mange nye vækstvirksomheder og nye arbejdspladser.*
- *Medvirke til at virksomhederne bliver attraktive arbejdspladser med et godt, udviklende og kreativt arbejdsmiljø og en sund work/life-balance.*
- *Tilføre viden og værdi til virksomhederne og udgøre en væsentlig andel af de ansatte i de private virksomheder - uanset branche, placering i landet og størrelse.*

Hvad vil Akademikerne bidrage med?

Akademikerne vil udvikle den private sektor, og med Akademikernes Erhvervsstrategi i hånden vil vi arbejde for at:

- Sikre, at flere private virksomheder, også blandt SMV'erne, finder det værdifuldt at ansætte en akademiker. Vi vil være fleksible og bringe mere dyb faglig viden ud i virksomhederne.
- Sikre, at akademikernes kompetencer bliver anvendt - også i brancher, hvor der er få akademikere. Vi vil understøtte og forbedre komplekse processer i virksomhederne.
- Sikre et bedre match mellem akademikernes kompetencer og de kompetencer, som virksomhederne efterspørger.
- Øge andelen af akademikere, som starter egen virksomhed og afprøve nye virksomhedsformer. Vi vil skabe flere nye vækstvirksomheder og flere nye arbejdspladser.
- Give flere akademikere lyst, evne og adgang til at arbejde i SMV'erne og udenfor de store universitetsbyer. Vi vil være mobile og bringe viden i spil i nye sammenhænge.
- Give flere virksomhedsledere lyst til at ansætte akademikere ved at gøre det tydeligt, hvordan vi bidrager til at skabe værdi i virksomhederne. Vi vil skabe øget produktivitet og værdi i virksomhederne.
- Øge samarbejdet med de organisationer og de politiske beslutningstagere, som vil tage initiativer, der i højere grad bringer akademikernes potentiale i spil i den private sektor.

- Gøre de muligheder og udfordringer, som globaliseringen skaber, til en vigtig del af virksomhedernes og akademikernes dagsorden. Vi vil bidrage til at skabe globalt udsyn og bringe virksomhederne ud over grænserne.

Akademikernes erhvervspolitiske mission og vision udgør grundlaget for de nedenstående strategiske mål og for en handlingsplan med konkrete erhvervspolitiske initiativer, som findes i et særskilt notat.

Strategiske mål - akademikere i den private sektor 2025

A. Flere job og flere akademikere i den private sektor

- I 2025 skal der være ca. 1.500.000 beskæftigede i den private sektor - mod ca. 1.375.000 i 2014.
- I 2025 skal akademikernes andel af beskæftigelsen i den private sektor være 15 pct. – mod 8,8 pct. i 2013.
- I 2025 skal andelen af ansatte med en videregående uddannelse (KVU+MVU+LVU) i små danske virksomheder (<50 årsværk) være 30 pct. – mod godt 19 pct. i 2011.

B. Nye akademikervirksomheder

- I 2025 skal der årligt være 25 nystartede akademikervirksomheder pr. 100.000 indbyggere – mod 11,6 i 2004.
- I 2025 skal virksomheder startet af universitetsstuderende eller -dimittender i gennemsnit beskæftige 2,8 årsværk ét år efter opstart – mod 2,4 årsværk i dag.
- I 2025 skal andelen af virksomheder startet af universitetsstuderende eller -dimittender, der overlever deres 3. år være 50 pct., – mod 43 pct. for perioden 2001-2008.

Skilleblad

Globale megatrends i år 2025

Erhvervsstrategi 2025

1. Teknologisk udvikling

Nye generationer er født i den digitale tidsalder ("digitalt indfødte") – og de kommer til at stille krav om hastighed og at være på. De vil være ekstremt mobile og fleksible i deres tilgang til arbejdet og arbejdslivet. De er konstant på internettet og hopper mellem og blander arbejds- og fritidsaktiviteter, og er ivrige (for)brugere af sociale medier. De har tidligt i livet leget sig ind i en digital verden med få begrænsninger, hvor samarbejde på tværs af grænser, tidszoner, fag, racer, køn og brancher er muligt.

De nye generationer af digitalt indfødte passer fint ind i en verden med et stigende antal globale virksomheder, som stiller krav til arbejdskraften om at kommunikere og samarbejde på tværs af landegrænser og tidszoner.

Udfordring:

Det sætter de arbejdsvilkår, vi i dag kender på vore arbejdspladser, under et voldsomt pres. Der vil blive en opdeling af arbejdskraften i den gruppe, som har tillært sig at arbejde digitalt, men som fortsat skelner mellem arbejdstid og fritid, og den gruppe som er opvokset i en digital verden, og som ikke på samme måde føler behov for at skelne mellem arbejdstid og fritid. De har behov for og et ønske om at være online. Men det betyder samtidigt, at der er et stort behov for at sikre, at de nye generationer gennem deres uddannelse, får lært at kombinere kundskaber og kompetencer med selvrefleksion, sådan som det ligger i det klassiske dannelsesbegreb, for at kunne navigere i den store informationsstrøm.

I den digitale verden selvorganiserer vidensarbejdere sig i højere grad om de opgaver, de skal løse og de formål, de skal opnå. Det stiller nye krav til ledelse og ledere om, at motivere og engagere på indhold, fremfor at kontrollere og overvåge på tid, arbejdsomfang og tilstedeværelse på arbejdspladsen.

Digitalisering i og automatisering af produktion

Digitalisering i og automatisering af produktionen vil reducere virksomhedernes omkostninger drastisk. I Danmark går en stor del af produktionsudgifterne til løn til manuel håndtering. Desuden muliggør robotteknologi, at der kan produceres specielle og højt avancerede produkter, som ikke ville kunne lade sig gøre i en manuel produktion. Med 3D printere bliver det endvidere billigere at fremstille prototyper, som ellers har

været et relativt dyrt og tidskrævende led i produktionskæden. Således bliver det lettere og hurtigere at optimere og udvikle produktionen.

Robotproduktionen kan foregå 24 timer i døgnet og vil derfor kunne bidrage til at fastholde og i visse tilfælde udvide produktion i Danmark, som ellers ville være blevet sendt ud af landet.

Endelig vil en digitalisering betyde, at nogle typer produktion og virksomheder (film, Kodak) helt vil forsvinde, for at erstattes af andre og nye produktionsformer, hvor kunder/forbrugere selv kommer til at være medproducerende (Instagram).

Digitaliseringen har historisk set været begrænset til rutineopgaver. Men big data-algoritmerne er nu i stand til at erstatte arbejdskraft inden for ikke-rutinebaserede kognitive områder. Det betyder, vi i langt større udstrækning end tidligere kommer til at se, at store dele af den arbejdskraft, der udfører både rutinemæssige opgaver men også vidensarbejde, forsvinder.

Alt i alt bliver data en værdifuld vare. Det betyder, at virksomheder og selskabers værdi ikke kun kommer til at blive fastlagt på grundlag af likviditet og fysiske aktiver, men også på baggrund af værdien af adgang til og anvendelse af data.

Udfordring:

Traditionel produktion vil også fremover komme til at gennemgå en omfattende teknologisk udvikling. Den arbejdskraftintensive produktion bliver mindre og nye produktionsformer vil udvikles, hvor der vil være færre ufaglærte samt relativt flere specialiserede faglærte og vidensarbejdere ansat.

Inden for visse brancher vil digitalisering betyde, at mange arbejdspladser helt nedlægges, mens digitaliseringen inden for visse dele af den klassiske industri har været et led i en overlevelses- og vækststrategi, der også har banet vejen for, at nye og andre job udvikles i Danmark. Anvendelse af robotter i industriproduktion har inden for visse områder betydet, at vi kan producere billigere og hurtigt omstille vor produktion og på denne måde trække job til Danmark.

Big data gør det muligt at trække på stadig større viden om den statistiske sammenhæng mellem alle mulige aspekter af vores kroppe og alskens stoffer, så man kan optimere og trimme medicin til det enkelte menneske. Undervisningssektoren kan også få stor glæde af big data-analyser ved at skabe ny indsigt i, hvilken form for undervisning og undervisningsmidler der virker, hvilket kan være tiltrængt i et voksende udbud af ikke mindst online-undervisning. Big data bidrager med andre ord til at gøre os i stand til at træffe bedre og hurtigere beslutninger, hvad enten det nu drejer sig om sundhed, undervisning m.v. Men fordelene ved big data ligger præcis i, at der er data nok, dvs. store mængder af data fra forskellige kilder. Det bygger med andre ord på en grundpræmis om at se og dele på tværs af sektorer, hvilket i praksis kan være vanskeligt at

håndtere, da det både skaber problemer i forhold til relationer på tværs af sektorer men også og ikke mindst i forhold til retssikkerhed for den enkelte borger.

I takt med at det er tilstrækkeligt at se sammenhænge, og at man ikke behøver at kunne se årsagssammenhænge for at handle, taber faglige eksperter deres monopol på viden om sammenhænge. Viden om statistisk korrelation – dvs. den måde ting statistisk hænger sammen på – kommer til at vinde indpas i forhold til at handle på akutte problemer, som kræver hurtig reaktion, fx epidemier - og viden om kausalitet og årsagssammenhænge vil komme ind senere i processen i en evalueringsfase.

Der vil fortsat være brug for at forklare og identificere årsager til problemernes opståen præcis som i dag. Det er ikke sådan, at kausalitet og årsagssammenhænge kan erstattes med statistisk korrelation. Men årsagssammenhængen mister sit monopol i den måde, vi forstår verden på, og det kommer til at betyde, at en ny magtbalance mellem faglighed og lægfolk og mellem stat/myndigheder og privatpersoner opstår.

2. Vækst kommer hvor ressourcerne er – neourbanisering og megabyer

Neourbanisering

Historisk har vækst og udvikling været kendetegnet ved, at arbejdskraften har flyttet sig efter ressourcerne. I Danmark har først havneanlæg senere naturressourcer (vandkraft/-møller som trak maskinerne i flertallet af de mest energikrævende fabrikker), været centrale knudepunkter omkring udviklingen af storbyer omkring fabrikker.

Men i fremtiden vil definitioner som byer, forstæder og landdistrikter ikke længere på samme måde give mening. Byområderne bliver så store, at det grænser til meningsløst at bruge begreberne by og land.

Øget pres på miljøet og en bæredygtig udvikling har skabt behov for at integrere bæredygtighed i design og ikke kun i moderniserings og fornyelses øjemed. Denne udvikling fører til at selvforsynende byer opstår og udvikles (eksempler herpå er Masdar, Dubai, Isle of Wight/England som øko-ø og Tianjin øko-by i Beijing).

Internetudbredelse er en af de største drivkræfter i økonomisk vækst. Fjernt beliggende er ikke længere det samme som at være afkoblet. Befolkningen i udkantsområder bliver via IKT koblet tættere med resten af verden og gør det muligt at blive uddannet, få medicinsk behandling (telebehandling dvs. diagnosticering og behandling) og have et socialt netværk, der ikke tidligere var en mulighed for de, som var bosiddende langt fra byområderne.

Højhastighed internet kan komme til at betyde, at virksomheder og arbejdspladser vil være at finde i både by- og landdistrikter. Byer vil ikke længere være afgørende for at kombinere og udnytte ideer og talenter. Det vil ikke længere i samme omfang, være

nødvendigt at skulle ind til byerne for at passe et arbejde og skabe værdi for samfundet. Det betyder, at arbejdskraften vil tage ansættelse der, hvor der er job. Når det meste arbejde foregår digitalt, så vil det være akkurat lige så afgørende at kommunikere og arbejde sammen med virksomheder i Kuala Lumpur som i Hasselager.

Byer vil fortsat være centrum for IKT-sektoren, men IKT virksomheder må have fokus på at tilpasse sig behovene i by- og landdistrikterne ("neobyerne"), hvis de skal sikre sig en konkurrencemæssig fordel.

Megabyer

Når mennesker flytter sig efter ressourcer – og den vigtigste ressource i dag er mennesker, så flytter vi derhen hvor andre mennesker er. Det betyder at innovationshastigheden stiger, nye forretninger opstår og produktiviteten vokser i byerne. Byer vokser og smelter sammen med forstæder og bliver til megabyer, som vi har set det i bl.a. New York, Shanghai og Sao Paulo. Megabyer er en fysisk synliggørelse af globaliseringen. De er i det globale perspektiv blevet til magneter for investeringer samt mennesker, der søger muligheder og innovation.

Megabyernes behov skaber mange muligheder for virksomheder inden for energieffektivitet, og bidrager til bæredygtig drift af den samlede infrastruktur.

Udfordring:

Digitalisering kommer til at ophæve betydningen af det sted, hvor vidensproduktionen foregår. En ny og mere projektorienteret arbejds- og virksomhedskultur vil udvikle sig. Flere vidensarbejdere vil arbejde som selvstændige, hvor de i kortere eller længere perioder er tilknyttet forskellige projekter. Det kalder på nye måder at lede og organisere arbejdet på, men også på at faglige organisationer går ind og forholder sig til de mange nye ansættelsesformer, der opstår i kølvandet af denne udvikling, freelancere, frie agenter, projektansættelser m.m., herunder vurdere hvad de kan og vil tilbyde disse nye medlemmer.

Men selv om digitalisering har medført let adgang til at holde møder via Skype og andre digitale værktøjer, så vil der fortsat være behov for det fysiske møde, hvor vi bliver udfordret til at udvikle vore ideer og sammen være kreative. Den kreativitet, der opstår i mødet via digitale værktøjer, giver ikke de optimale rammer for udvikling af innovative løsninger.

Samtidig skaber udviklingen af megabyer en efterspørgsel efter intelligente og nyskabende teknologiske løsninger. Megabyer bliver en af drivkræfterne bag udviklingen af fremtidssikrede og integrerede infrastrukturløsninger samt adgang til og forbrug af vand og energi.

De nyskabende løsninger på megabyernes udfordringer fordrer, at virksomhederne arbejder med den samlede problemstilling på et mere avanceret niveau, end blot at have deres eget bidrag til løsningen gennem et selvstændigt og enkeltstående pro-

duktsalg for øje - en tilgang mange virksomheder ellers har haft tradition for på deres egne eksportmarkeder.

Der er behov for nytænkning, hvor danske virksomheder aktivt tænker produkter og ydelser ind i et tæt samspil med andre forretningspartnere, så megabyerne bliver præ-senteret for opfindsomme og integrerede løsninger. De politiske beslutningstagere i og omkring megabyerne vil være optaget af at få puslespillet til at gå op, og det stiller krav til virksomhederne om, at kunne bringe deres egne produkter på banen sammen med de andre »brikker« for at blive en del af det samlede billede.

3. Industrielle globale værdikæder

IKT og adgangen til nye markeder vil føre til en stadig større grad af fragmentering af industriproduktionsprocessen på tværs af landegrænser, med forskellige dele af værdikæden placeret i forskellige lande. Handel med dele af produktionen, særlige komponenter og komplekse logistiksystemer binder produktionen sammen, så man kan komme ind og få adgang på forskellige markeder.

For virksomheder og lande bliver udfordringen ikke så meget at stå for alle dele af en produktion, men mere at specialisere sig og finde en placering, niche, i den globale produktionskæde, hvor de/vi kan tilføre en særlig merværdi.

Danmark har op gennem historien frembragt en stribe superskarpe nichevirksomheder, der gennem fleksibel og målrettet specialisering har erobret udvalgte nicher på verdensmarkedet. Næsten en femtedel af vores samlede eksport kommer fra såkaldte nicheprodukter. Danmark hører endda til de bedste i Europa til at sælge unikke ydelser, som er svære for andre at kopiere. Det giver en helt unik og stærk konkurrencefordel.

Udfordring:

En forudsætning for få en plads i den globale værdikæde og kunne opretholde en nicheposition, er en kombination af at have et indgående kendskab til kunder, markeds-kendskab, gode sprogkundskaber, kulturforståelse og ikke mindst en hurtig omstillingsevne, der muliggør, at virksomheder kan genopfinde sig selv og hurtigt teste nye forretningsmodeller.

Opgaven eller udfordringen bliver at sikre et flow af højt kvalificeret national og international arbejdskraft.

I Danmark har vi eksempler på områder, hvor vi ikke har den nødvendige kvalificerede arbejdskraft til at udvikle en niche. Det gælder bl.a. inden for gas og olie offshore industrien og offshore vindmølle industrien.

Mange af arbejdsopgaverne inden for gas og olie offshore industrien kræver folk med tung og lang erhvervs erfaring, der bl.a. kan være med til at oplære nyuddannede. Det skal dog understreges, at der i Danmark eksisterer virksomheder med specialviden og kompetencer inden for rådgivning, metal- og stålkonstruktioner, el-tekniske systemer m.v. Det vil sige en række delsystemer og strukturer, som har stor betydning for olie- og gasproduktionen som helhed er til stede. Men der er ikke nogen danske virksomheder, der er i stand til at levere totalløsninger så som komplette olie- og gasplatforme eller borerigge.

Inden for offshore vindindustrien er der en stor efterspørgsel på flere produktionsingeniører, der overstiger det aktuelle udbud. Her er der ikke så meget tale om efterspørgsel på nye kompetencer men slet og ret om, at udbuddet ikke kan følge med efterspørgslen.

Udfordringen bliver derfor, hvordan vi tilvejebringer tilstrækkelig specialiseret arbejdskraft til at kunne bevare vores konkurrencekraft inden for såvel gas og olieindustrien som vindmølleindustrien.

At opretholde en position i den globale værdikæde er ikke kun et spørgsmål om at sikre, at vi har de rette kompetencer nationalt. Det handler også om at kunne tiltrække udenlandsk arbejdskraft der, hvor udenlandsk arbejdskraft er vejen til at sikre en styrkeposition i den internationale konkurrence. De virksomheder, der opererer globalt, kræver ofte, at der i Danmark er ansat udenlandsk arbejdskraft, som kan være med til at få den globale forretning til at fungere. Det er derfor afgørende, at vi kan tiltrække den udenlandske arbejdskraft. Men også at vi kan få dem til at blive, dvs. bosætte sig i Danmark i en længere periode. Det indebærer, at vi i større udstrækning koncentrerer os om, hvad der skal til, at hele den udenlandske familie trives og får en hverdag til at hænge sammen. Her bliver det vigtigt, at vi kan tilbyde hjælp til at finde et job til ægtefælle og plads i daginstitution og internationale skoler til børnene. En bedre branding af Danmark som et land med familievenlige arbejdspladser og en stærk velfærdsstat med velfungerende daginstitutioner og skoler, vil kunne bidrage til både at tiltrække og fastholde den udenlandske arbejdskraft fremadrettet.

At kunne opretholde og udbygge en nicheposition handler også om at benytte sig af åbne innovationsplatforme. Her kan aktører med behov for innovation kobles sammen med de, som har de gode idéer for på den måde at udvikle nye løsninger på tværs af fagligheder og brancher. Denne måde at udvikle på står i skarp kontrast til den klassiske forestilling, som hersker i mange virksomheder, om nødvendigheden i at hemmeligholde og beskytte viden for at kunne udvikle forretningen.

Fremadrettet bliver det afgørende at kunne tiltrække udenlandske investeringer, at beskytte ophavsrettigheder og skabe effektive erhvervsvilkår, der kan være med til at understøtte, de specialer og nicher, der opstår og udvikler sig.

4. Bæredygtig udvikling – cirkulær økonomi

I perioden 1900-2000 faldt råvarepriserne hvert år. På bare 14 år, dvs. fra 2000 til 2014 er råvarepriserne steget mere end de faldt i perioden 1900-2000. Det betyder at der i dag og i årene fremover kommer til at være fokus på "cirkulær økonomi", hvor det handler om at etablere et produktions- og vækstregime, der tager afsæt i ressourceknaphed og kommer med bud på genanvendelse. Det gælder både på *input* siden, dvs. selve produktionen af vedvarende energi og bedre udnyttelse af vandressourcer, men også på *output* siden, dvs. begrænsning og håndtering af affald således, at det kan genanvendes og udgøre en ressource. Desuden vil der i en cirkulær økonomi være fokus på at anlægge produktionen sådan, at der arbejdes på *remanufacturing*, at forlænge produkters levetid og på *deleøkonomi*, hvor vi optimerer brug (ved at låne, dele og/eller leje) i stedet for at fortsætte med en køb-og-smid-væk-kultur og -produktion.

Udfordring:

Ifølge klassisk økonomisk teori er det på kort sigt negativt for den økonomiske vækst, hvis deleøkonomien bliver udbredt, og vi alle deler fremfor at købe nyt. Men hvad der tabes på den korte bane kan hentes ind på den lange bane, hvis vi (samfund og akademikere) bliver i stand til at komme med attraktive bud på produktionskoncepter, der bruger vedvarende energi og dermed lægger beslag på færre råvarer, begrænser affald og/eller sikrer, at det affald, der produceres, kan genanvendes. Endvidere vil en længere levetid på produkter appellere til ressourcebevidste forbrugere.

Den cirkulære økonomi er noget andet og mere end "grøn vækst". Det repræsenterer et opgør med den måde, vi i dag producerer og forbruger på. Men når det er sagt, så vil pris og kvalitet fortsat stå centralt for forbrugervalg, også i et 2025 perspektiv.

En cirkulær økonomi kræver en innovativ arbejdskraft, der kan udvikle og skabe nye løsninger, og en samfundsmæssig prioritering af betydningen af at være "first mover" i at udvikle det nye vækstregime.

5. Aldring og sundhed

De ældres relative andel af befolkningen og den gennemsnitlige levealder er stigende, ikke bare i de rige lande, men i stort set alle verdens lande. Det har stor betydning for samfund, økonomi, erhvervsliv og det enkelte individ. Det voksende antal ældre kommer til at belaste samfundsøkonomien i form af færre skatteindtægter, en mindre arbejdsstyrke og stigende udgifter til pensioner, sundhedsvæsen, ældrepleje, mv.

Dertil kommer, at forventningerne til behandling, pleje og omsorg øges i takt med, at nye behandlingsmuligheder opstår. Det vil understøtte den tradition, vi i Danmark har for offentligt-privat samarbejde om udvikling og test af sundheds- og velfærdsløsninger og bidrage til at styrke den solide viden- og forskningsbase inden for sundhedsområdet.

I takt med, at ældre i dag har et bedre helbred og en bedre økonomi end tidligere tiders ældre, har alder også fået en anden betydning. Mange ældre har en helt anden selvopfattelse end tidligere generationer. De accepterer ikke i samme grad at være patienter, men vælger at være forbrugere af et sundhedssystem.

Ældre i den vestlige verden ønsker et aktivt pensionistliv med rejser, oplevelser eller andre former for selvrealisering.

Selve sundhedsbegrebet har også fået en anden betydning. Sundhed handler ikke længere kun om behandling men også om at forebygge overvægt og stresssygdomme m.v. og forbedre sundheden gennem et bedre miljø og en sundere livsstil.

For virksomhederne bliver det stadig vigtigere også at forholde sig til medarbejderes sundhed. Mange virksomheder arbejder allerede med at forbedre medarbejdernes moral, loyalitet og produktivitet gennem madordninger, fitnesscentre m.v.

Udfordring:

At sikre den økonomiske finansiering af vores fremtidige sundhedssystem til en aldrende befolkning bliver hovedudfordringen.

Det bliver afgørende, at vi finder ud af at indrette vort arbejdsmarked og arbejdsliv på en måde, der muliggør, at vi kan holde til at blive på arbejdspladsen og arbejdsmarkedet i en høj alder.

Vi kommer også til at tage stilling til, hvordan vi styrker forebyggelsesindsatsen og sikrer større patient/borgerinddragelse samt udvikler og anvender nye og mere effektive behandlingsmetoder. Det betyder, at sundhedssystemet kommer til at omfatte flere aktører, og at såvel forebyggelse som behandling kommer til at foregå uden for hospitalets mure.

Vi kommer også til at forholde os til at den stigende aldring og velstand i vækstøkonomierne i Asien, som kommer til at betyde, at også danske viden- og forskningstunge virksomheder inden for sundhed og medico i stigende grad vil lokalisere deres produktions-, forsknings- og udviklingsaktiviteter der, hvor der er attraktive vækstmuligheder.

6. Ed-you-cation

Det at erhverve og producere viden, være velinformeret og kompetent bliver et alment krav for at kunne agere i en global verden. IKT-udviklingen muliggør, at livslang læring bliver for alle uafhængig af alder og livssituation.

Læring kan og vil foregå 24 timer i døgnet, og der vil være flere udbydere på uddannelsesbanen, ikke kun i forhold til efteruddannelse men også med tilbud om grunduddannelse. Denne udvikling vil være med til, at underminere anerkendte uddannelsesinstitutioner og et gennemreguleret og akkrediteret uddannelsesmarked.

Uddannelse og læring bliver en søgning i netværk, hvor vi kobler til og fra afhængig af, hvor vi oplever, at der er noget at hente. Det bliver vort personlige ansvar at lære noget, og vil indgå i og bidrage til at skabe vor identitet.

Læring kommer til at foregå mobilt og igennem sociale medier. Det bliver op til den enkelte at sortere i viden og at kombinere teori og praksis efter behov/behag. I takt med at mere og mere læring også kommer til at foregå via sociale medier, bliver det afgørende at deltage med og dele viden.

I en verden med stigende kompleksitet bliver "who you know" netværk, lige så vigtig som "what you know" viden.

Udfordring:

Det stiller store krav til selvlæringskompetencer, krav om at kunne kommunikere med mange forskellige aktører og interagere og forstå den globale kontekst. Der vil også være store krav til evnen til, at kunne sortere i den store mængde information, som er tilgængelig, og ikke mindst at gennemskue hvilke af de mange netværk, det er relevant at koble sig på.

Endvidere er der en risiko for at der udvikles digitale ghettoer, dvs. at vi kun mødes digitalt med fagligt ligesindede og ikke opsøger og derfor heller ikke konfronteres med og lærer af at (sam)arbejde med anderledes tænkende. Det vil på sigt kunne underminere innovationskraften og samfundets sammenhængskraft.

Det bliver en stor udfordring at lede det uvisse/komplekse og samarbejde virtuelt. Selv om læring bliver mere og mere individualiseret, vil der ledelsesmæssigt stadig være behov for, at virksomheden/organisationen fremtræder som en enhed, men en enhed som drager maksimal nytte af fleksibiliteten og den dynamik, de nye læringsrum/platforme tilfører virksomheden.

Ledere skal kunne lede selvledende medarbejdere, som ofte geografisk vil befinde sig i forskellige lande.

Alt i alt betyder det, at der ligger en stor opgave for arbejdspladserne og uddannelses-systemet i aktivt at understøtte nye samarbejds-, innovations- og læringsformer.

Opsamling: Globale trends og nationale udfordringer

Den teknologiske udvikling får stor betydning for både den måde vi lærer, interagerer og arbejder på i år 2025. En stigende digitalisering og projektorientering vil give mulighed for udvikling af nye små og store erhverv, ikke kun i storbyer men også i landdistrikter (Go West strategien i Kina er et eksempel på hvordan der skabes udvikling, ikke kun i Kinas storbyer men også i fjernere liggende landområder).

Denne udvikling skaber en række muligheder og udfordringer for akademikere i Danmark. Udfordringer i forhold til at vi samfundsmæssigt også prioriterer at understøtte den teknologiske udvikling, bl.a. ved at udbrede digitaliseringen og adgangen til bredbånd til alle dele af landet og udfordringer i forhold til, at vi som akademikere også vælger at starte og gå ind i nye virksomheder, også i geografiske områder i landet, hvor der i dag ikke bor og arbejder så mange akademikere.

I en stadig mere globaliseret verden bliver det afgørende, at vi i Danmark finder vor placering i den globale værdikæde. Det indebærer, at vi bliver bedre til at se og forstå betydningen af kulturelle forskelle, men også at vi formår at differentiere os og blive frontløber på innovation, hvor udvikling, produktion, service og kunderne kobles tættere sammen.

Men også at vi udnytter eksisterende og internationalt anerkendte styrkepositioner bl.a. inden for dansk arkitektur til at udvikle vor bygge- og anlægssektor. Inden for andre styrkepositioner som fx sundheds- og medico-området handler det om, at sikre investeringer i forskning og uddannelse i både den private og offentlige sektor, for at vi fremadrettet kan holde på og videreudvikle den stærke niche og det voksende marked for sundhedsydelser bl.a. som følge af en aldrende befolkning.

Men vi skal ikke kun værne om de gamle traditionsrige niches og styrker, vi skal også være parate til at identificere og udnytte nye(re) kreative erhverv, som bl.a. film og computerspil.

Et øget fokus på ressourceknaphed kommer til at få afgørende betydning for, hvad og hvordan vi producerer fremadrettet i Danmark og resten af verden. Den cirkulære økonomi, hvor økonomisk fremgang finder sted, uden at det sker på bekostning af fremtidige generationers velfærd og sundhed, er på vej frem. Akademikere skal være med til at håndtere den udfordring, der består i at udvikle nye typer produktion, hvor udgangspunktet er at effektivisere og minimere energiforbruget samt begrænse og/eller genanvende affaldsproduktionen. De muligheder, der ligger i en mere holistisk tilgang til problemerne, kan gå hen og blive en vigtig del af den nye vækst dagsorden.

De globale megatrends kommer til at stille store krav til den enkelte om konstant at udvikle sig og lære nyt (hvilket bl.a. omfatter at kunne sortere i et stort flow af information og i netværk af informationer) - og ikke mindst at kunne kapere og honorere disse krav. Her ligger en stor opgave for både vores uddannelser og arbejdspladser - nationalt såvel som globalt.

Inspiration til "Globale megatrends i år 2025" er hentet fra World Economic Forums arbejde med megatrends.

Skilleblad

Handlingsplan med erhvervs- politiske initiativer

Erhvervsstrategi 2025

I dette notat findes en konkret handlingsplan for Akademikernes fremadrettede erhvervspolitiske indsats. Handlingsplanen består af 11 temaer, der hver rummer en række målsætninger og en række initiativer. De syv første temaer handler om udviklingen af virksomhedernes generelle rammebetingelser, mens de fire sidste handler om udviklingen af konkrete erhvervsområder.

Handlingsplanen skal ses som en bruttoliste over målsætninger og initiativer, som kan komme til at indgå i Akademikernes konkrete erhvervspolitiske indsats i de kommende år. De enkelte initiativer vil enten kunne blive sat på dagsordenen som en særskilt indsats fra Akademikerne, eller de vil kunne blive bragt i spil som reaktion på udspil fra politikere eller fra andre organisationer.

Der er ikke i forbindelse med udarbejdelsen af handlingsplanen foretaget konsekvensberegninger af de enkelte initiativer, men i takt med, at der iværksættes en indsats for at gennemføre de enkelte initiativer, vil der blive taget stilling til, om der skal gennemføres beregninger, der viser sammenhængen mellem omkostninger og effekt af de enkelte initiativer.

Udvikling af de generelle rammebetingelser

Virksomhederne i Danmark har relativt gode rammebetingelser, men for at styrke virksomhedernes konkurrencebetingelser og øge deres vækst, innovation og produktivitet er der alligevel stærkt brug for forbedringer af de aktuelle rammebetingelser. I dette afsnit er der sat fokus på udvalgte centrale rammebetingelser, der bl.a. omhandler adgangen til de rette kompetencer, flere investeringer i fysisk og digital infrastruktur og et styrket samarbejde om innovation.

1. Flere akademikerjob i nye sektorer og nye områder

Mange virksomheder i Danmark ville kunne øge deres produktivitet og innovation ved at ansætte deres første akademiker eller ved at ansætte akademikere med andre typer af kompetencer end dem, som de i forvejen har ansat. Der er således et stort potentia-

le for at skabe vækst i Danmark ved at skabe nye og flere akademikerjob i virksomhederne.

For det første er akademikerne først og fremmest ansat i de store private virksomheder, mens mange SMV'er aldrig har haft en akademiker ansat. Derudover er der hele brancher, hvor der i Danmark, sammenlignet med udlandet, er færre akademikere ansat, fx i servicebranchen. Endelig er der en forholdsmæssig ulige geografisk fordeling, idet der er langt færre akademikere ansat i virksomhederne i yderområderne sammenlignet med virksomhederne i storbyerne.

Den afgørende udfordring bliver således at gøre flere virksomheder, fx SMV'erne, servicevirksomhederne og virksomhederne i yderområderne, interesserede i at ansætte en akademisk medarbejder - og her handler det om at sikre det gode match mellem virksomhedens behov og akademikernes kompetencer.

Målsætninger:

- For at øge vækst, innovation og produktivitet i den private sektor, skal der være langt flere akademikere ansat i de private virksomheder; ikke mindst i SMV'erne og uden for storbyerne.
- For at sikre et videnløft, øget værdiskabelse og øget produktivitet i virksomhederne skal der være langt flere akademikere ansat i de sektorer, hvor der aktuelt ikke er så høj en andel af akademikere.
- Akademikere skal i højere grad end i dag selv skabe deres egne job i private virksomheder og derved bidrage til det gode match.

Initiativer:

- Politikerne bør etablere en vækstpilotordning, hvor virksomhederne i en periode får tilskud til at ansætte en højtuddannet. Det vil styrke innovationen i virksomhederne og skaffe flere unge højtuddannede fodfæste på arbejdsmarkedet.
- Politikerne bør koble den regionale og lokale erhvervs- og beskæftigelsesfremme og sikre en opsøgende virksomhedsindsats, der kan matche akademikere og interesserede virksomheder.
- Politikerne bør sikre en løbende udvikling af eksportfremmeindsatsen for at styrke virksomhedernes konkurrenceevne og eksport og dermed skabe flere akademikerjob i eksportsektoren.

- Politikerne bør have fokus på øget samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og SMV'er uden for uddannelsescentrene om praktikforløb og opgaveløsning.
- Akademikerne vil gennemføre en undersøgelse af, hvilke barrierer der er for at skabe gode match mellem SMV'er og akademikere. Endvidere vil Akademikerne arbejde for, at ledige højtuddannede kan og vil efteruddanne sig til ny jobmuligheder.
- Akademikerne vil gennemføre en kampagne med fokus på udfordringerne knyttet til generations- og ejerskifte i SMV'erne og på akademikernes mulige bidrag til virksomhedernes udvikling.
- Akademikerne vil bidrage til at gøre det nemmere for SMV'erne at ansætte en højtuddannet i delejob på ordinære ansættelsesvilkår. Med et delejob har akademikerne flere arbejdsgivere, så der skal være ekstra fokus på gode vilkår og godt arbejdsmiljø.

2. Opstart af nye virksomheder

Krisen har været hård ved danske iværksættere. Antallet af konkurser er stadig højt sammenlignet med årene før krisen. Til gengæld er de iværksættere, som har klaret krisen, kendetegnet ved, at de er mere overlevelsedygtige. De har en længerevarende uddannelse, viden fra branchen og erfaringer med at starte virksomhed. Men det ændrer ikke ved det forhold, at det er ganske svært for iværksættere at låne penge i banken til virksomhedsopstarten.

Samtidig er iværksætteraktiviteten på universiteterne stigende. Flere og flere unge nyuddannede føler sig rustede til at starte egen virksomhed – og de klarer sig godt. Efter tre år er der højere produktivitet, omsætning og flere ansatte i de virksomheder, som startes af unge med en universitetsuddannelse end i virksomheder, der er startet af de øvrige iværksættere.

Når andelen af højtuddannede iværksættere skal stige, og det vækstpotentiale, de besidder, skal realiseres, så er det nødvendigt med politisk og økonomisk prioritering af støtte til området.

Målsætninger:

- Der skal ske en fordobling af antallet af vækstiværksættere, og dermed jobskabende iværksættere i alle fag/brancher.
- Flere akademikere, herunder også nyuddannede, skal starte virksomheder.
- Videniværksættere har en højere omsætning, produktivitet og har flere beskæftigede, hvorfor videniværksættere skal have bedre adgang til risikovillig kapital.

Initiativer:

- Iværksætterne og supportsystemet omkring dem bør arbejde på at fremme nye ejer- og finansieringsformer, og flere iværksættere skal afprøve disse, fx andelsejerformer og crowdfunding.
- Politikerne bør forøge og målrette midler til Proof-of-Concept til at markedsmodne opfindelser og projekter fra universiteterne.
- Politikerne og Innovationsfonden bør gøre iværksætterpilotordningen permanent og fordoble bevillingen på finansloven. Iværksætterpiloterne bør have en god branchemæssig bredde.

- Universiteterne bør sikre, at studerende, der under studiet starter egen virksomhed, har mulighed for at få merit for arbejdet med virksomheden.
- Akademikerne vil fremme, at der indføres mentorordninger mellem virksomhedsejere og iværksættere.
- Akademikerne vil styrke alternative vækstmodeller blandt akademikeriværksætterne.
- Kommunerne og regionerne bør sikre, at de kan tilbyde højtuddannede videniværksættere kvalificeret rådgivning og støtte bl.a. ved at indgå et tættere samarbejde med stærke iværksættere og iværksætermiljøer.

3. Mere mobilitet og bedre fysisk og digital infrastruktur

Infrastrukturen – både den fysiske og den digitale – er afgørende for virksomhedernes produktion og for deres mulighed for at rekruttere de medarbejdere, som de har brug for. Den fysiske infrastruktur er afgørende for mobiliteten, så medarbejderne kan bo og arbejde forskellige steder i landet – og den digitale infrastruktur binder landsdele og lande sammen, så arbejdet i langt større udstrækning kan udføres hvor som helst og når som helst.

Der er i særlig grad brug for at styrke udkantsområderne og sørge for, at det også er attraktivt at tage et job og bosætte sig uden for de store byer. Der er særligt behov for at styrke virksomhederne i udkantsområderne ved at gøre det lettere for dem at rekruttere medarbejdere – både fra udlandet og fra andre landsdele - og her er udfordringen at sørge for, at hele familien føler sig velkommen. Derudover er det helt afgørende, at der er stabil og velfungerende bredbånddækning i hele landet.

Målsætninger:

- Der skal investeres i den fysiske infrastruktur og transportteknologi, som er mest skånsom for miljøet, som giver den mest markante reduktion af transporttiden, og som øger mobilitet mellem de store centre og de øvrige dele af landet.
- Der skal sættes mere fokus på, hvordan øget digital kommunikation og samarbejde kan give en transportreduktion, fordi det mindsker behovet for at flytte varer og mennesker.
- Der skal være lige adgang til mobil- og internetdækning over hele landet – også i udkantsområderne - og Danmark skal ligge på den globale top 5 på bredbåndshastighed.
- Det skal være attraktivt for højtuddannede og deres familier at få job i alle dele af landet – også i udkantsområderne.
- Virksomhedernes bindinger på medarbejderne, som hindrer den faglige mobilitet, skal fjernes. Vi får den bedste udnyttelse af medarbejdernes viden, når de frit kan søge derhen, hvor deres kompetencer gør mest gavn.

Initiativer:

- Politikerne bør investere mest i nye kollektive trafikformer, fx elektriske tog, hurtige togforbindelser og andre trafikformer, der belaster miljøet mindre end eksempelvis fly.

- Politikerne bør iværksætte en national handlingsplan med initiativer, der kan reducere transporttiden for varer og mennesker.
- Ved udbud af tilladelser til etablering og drift af mobilnetværk bør politikerne stille krav om forsyningspligt og fuld dækning.
- Politikerne, telebranchen og operatørerne (fx DSB), bør sørge for sikker digital understøtning af arbejde under transport, så internettet generelt kan fungere som pendlernes arbejdsplatform på vej til og fra arbejde.
- Kommuner og virksomheder i udkantsområderne bør have en strategi for at tiltrække højtuddannede og deres familier med fokus på bl.a. velfungerende digital infrastruktur, job til ægtefællen, tilgængelige boliger og færre krav til aktuel bosætning.
- Akademikerne bør bidrage til, at de højtuddannede øger deres mobilitet på tværs af Danmark og på tværs af landegrænser.
- Akademikerne vil arbejde for, at virksomhederne, herunder særligt SMV'erne, får et mere positivt billede af fjern- og hjemmearbejde - og for at akademikerne selv bliver bedre til at demonstrere mulighederne i atypiske arbejdsformer og distancearbejde for virksomhederne.
- For at øge mobiliteten bør politikerne afskaffe ansættelsesklausulerne, så virksomhederne ikke hindres i at ansætte de mest kvalificerede medarbejdere – hvilket særligt er en hindring for nystartede virksomheder i hurtig vækst.

4. Uddannelse og forskning

Virksomhedernes innovation, produktivitet og vækst bygger på, at de kan få den rigtige viden og de bedste højtuddannede medarbejdere med de rigtige kompetencer. Et velfungerende uddannelsesystem er afgørende for, at virksomhederne får gode medarbejdere, og det samme er et forskningssystem, der kan levere viden til virksomhedernes innovation og produktudvikling.

Aktuelt er det en udfordring at sikre uddannelsernes kvalitet og mange steder også deres relevans i forhold til ikke mindst det private arbejdsmarked. Der er ofte også brug for at sikre en større kontakt mellem de studerende og de virksomheder, hvor de skal finde arbejde, bl.a. gennem virksomhedsnære opgaver og praktik. Der er også brug for øgede investeringer i forskningen, for øget samarbejde og mobilitet mellem universiteter og virksomheder.

Målsætninger:

- Danmark skal være et internationalt kraftcenter for viden, der tiltrækker og fastholder de bedste talenter, forskere og forskningsintensive virksomheder.
- Universiteterne skal i højere grad uddanne bredt kvalificerede kandidater med kompetencer, der retter sig mod virksomhederne.
- Der skal være mere tværfagligt samarbejde i uddannelsessystemet, og evnen til at arbejde på tværs af discipliner skal styrkes.
- Mange flere studerende skal have kendskab til de job- og praktikmuligheder, som findes i virksomhederne - særligt i SMV'erne - og i de brancher, hvor der er få akademikere ansat.
- De højtuddannede skal være brobyggere mellem de offentlige forskningsmiljøer og virksomhederne.

Initiativer:

- Politikerne bør øge de offentlige forskningsinvesteringer fra 1,1 pct. af BNP til 1,5 pct. af BNP, og de ekstra midler skal særligt anvendes til erhvervsrettet forskning.
- Politikerne bør sikre en forlængelse af retskravet til at komme ind på en kandidatoverbygning til fem år, så det bliver lettere for bachelorerne at prøve deres

kompetencer og uddannelsens relevans af på arbejdsmarkedet - og derefter gøre deres uddannelse færdig.

- Universiteterne bør udvide samarbejdet med virksomhederne om uddannelserne for at øge de studerendes jobmuligheder. Forretningsforståelse skal ind i flere uddannelser, og virksomhederne, også SMV'erne, skal bidrage til cases og jobarrangementer.
- Universiteterne bør arbejde for, at flere studerende kommer ud i virksomhederne i løbet af uddannelsen – også selv om fremdriftsreformen gør det sværere. Der skal være obligatorisk praktik i visse uddannelser, og såkaldte virksomhedskandidater kan arbejde i en virksomhed som en del af uddannelsen.
- Politikerne bør styrke de eksisterende initiativer, der sætter fokus på brobygningen mellem de offentlige forskningsmiljøer og de mindre virksomheder, fx bør bredden i de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter øges.
- Akademikerne vil sammen med universiteterne arbejde for, at der bliver større forskermobilitet mellem de private virksomheder og universiteterne - også til gavn for diversiteten i undervisningen.

5. Tiltrækning og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft

For en lille åben økonomi som Danmark er det vigtigt at kunne tiltrække investeringer og talent. En højtuddannet udlænding med familie bidrager i løbet af et ophold i Danmark med en nettogevinst til det danske samfund. At tiltrække og fastholde højtuddannet international arbejdskraft er et vigtigt led i at skabe og fastholde flere arbejdspladser i Danmark.

En velfungerende offentlig sektor og et fleksibelt arbejdsmarked med ordnede forhold, hvor højtuddannede har mulighed for at bruge deres talent, er stærke kort på hånden i spillet om at få de talenter til at vælge Danmark. I arbejdet med at tiltrække flere udenlandske talenter til Danmark er der behov for, at danske virksomheder og andre relevante aktører i udlandet kan fungere som ambassadører for Danmark og stærke danske klynger.

Målsætninger:

- Danmark har et klart mål om at tiltrække og fastholde højtuddannet udenlandsk arbejdskraft, men det bør følges op af en klar politik for, hvordan vi gør det mere attraktivt for udlændinge at blive længere i Danmark frem for at rejse hjem efter kort tid.
- Højtuddannet udenlandsk arbejdskraft skal understøtte danske klyngers arbejde med at opbygge en international styrkeposition.
- Det skal sikres, at også den højtuddannede udenlandske arbejdskraft arbejder i Danmark på nationale vilkår, så vi undgår social dumping.

Initiativer:

- Politikerne bør sikre, at green card-ordningen kan forlænges for udenlandske medarbejdere, der skaber værdi for det danske samfund.
- De lokale politikere og forvaltninger bør sætte fokus på initiativer målrettet hele den udenlandske families trivsel, så alle familiemedlemmerne får hverdagen til at fungere, fx hjælp til at finde et job til ægtefælle, plads i daginstitution og internationale skoler til børnene.
- Politikerne bør sørge for en bedre branding af Danmarks styrke som et land med fagligt spændende jobs, familievenlige arbejdspladser og en stærk velfærdsstat med velfungerende daginstitutioner og skoler.

- De regionale politikere bør styrke danske klyngers internationalisering økonomisk via strukturfondsmidler således, at det bliver attraktivt for udenlandsk arbejdskraft at komme til Danmark og arbejde.
- Politikere og virksomhederne bør gøre en aktiv og målrettet indsats for at fastholde udenlandske studerende på det danske arbejdsmarked efter endt uddannelse.
- Politikere bør styrke mulighederne for, at green card-indehaverne finder et relevant job i Danmark ved at tilbyde dem introduktion til det danske arbejdsmarked, kurser i jobsøgning mv., allerede inden de kommer til Danmark.
- Akademikerne vil gennem konkrete projekter arbejde aktivt for, at asylansøgere og flygtninge får bedre muligheder for at bruge deres kompetencer i erhvervslivet, så vi både kan hjælpe, fastholde og udvikle deres muligheder for at bidrage i relevante job og styrke det danske erhvervsliv.

6. Offentligt-privat samarbejde og innovation

Danmark har de bedste forudsætninger for at involvere borgere, virksomheder og den offentlige sektor i store projekter, hvor man i fællesskab udvikler og tester nye løsninger. Det offentlige spiller en stor rolle i det nye innovationsparadigme, både som aftager af nye innovative løsninger og som bidragsyder til at udvikle og teste produkter og serviceydelser.

Men for at opretholde en styrkeposition, baseret på en veludbygget offentlig sektor, er der behov for, at der arbejdes videre med at forny den. Arbejdet med at investere i at styrke et tæt samarbejde mellem den offentlige sektor og private virksomheder må fortsætte, så unikke offentlige traditioner og erfaringer kan danne udgangspunkt for nye totalløsninger inden for stærke danske nicheområder som bl.a. velfærds og sundhedsteknologi, klima, miljø m.v. Disse totalløsninger udmærker sig ved, at de er efterspurgte og egner sig til eksport, og de leveres ofte i et samarbejde mellem den offentlige sektor og små som store private virksomheder.

Målsætninger:

- Den offentlige sektor skal gå foran og inkorporere krav om viden og service ved køb af produkter. Derved skabes der incitament til kreative koblinger af produktions- og servicevirksomheder i forbindelse med offentlige udbud.
- Ved offentligt-privat samarbejde om udbudsopgaver må der ses på det samlede ressourceforbrug i et helhedsperspektiv, hvor de indirekte omkostninger også indgår, så samarbejdet ikke styres af en besparelseslogik. Et eksempel kunne være el-skraldebiler, som er dyre at anskaffe, men billige i drift.
- Kommuner og regioner skal sørge for, at deres ansatte får de nødvendige kompetencer til, at de i forvaltningen af nye udbudsregler kan vurdere den bæredygtige indkøbsprofil. Desuden skal kommuner og regioner udbrede anvendelse af innovationspartnerskaber til udvikling og køb af nye varer og tjenester, der ikke allerede findes på markedet.
- Det skal være lettere at finansiere offentligt-privat samarbejde, og reglerne herom skal være mindre bureaukratiske.

Initiativer:

- Politikere nationalt, regionalt og lokalt bør benytte aftaler og partnerskaber før udbud og på den måde udnytte begge parter produktionsapparat og kompetencer kreativt. Et eksempel er samarbejde mellem region (bygherre), rådgiver og entreprenør om krav til offentlige bygge- og anlægsopgaver.

- Politikerne bør i langt højere grad prioritere innovation og kvalitet på lige vilkår med pris, når det gælder offentlige udbud og offentligt-privat samarbejde.
- Politikere bør sikre, at den lovgivning, der gør det lettere for SMV'er og iværksættere at deltage i store offentlige projekter, også fører til en praksis, hvor SMV'er kommer i spil og dermed kommer til at bidrage til at styrke offentligt-privat samarbejde og innovation.

7. Et sundt og produktivt arbejdsliv

Det er en gevinst for virksomhederne at arbejde på at sikre medarbejderne et attraktivt arbejdsliv, fordi en arbejdsplads med gode ansættelsesvilkår og uden stress giver mere produktive medarbejdere og bedre resultater. En undersøgelse fra Akademikerne viser, at produktiviteten er ca. 30 pct. højere for akademikere, der i meget lav grad eller slet ikke er stressede, i forhold til akademikere der i meget høj grad er stressede.

Et sundt og produktivt arbejdsliv for medarbejderne vokser ud af en række forhold på arbejdspladsen. Der er brug for rummelighed og fleksibilitet i arbejdslivet, og der skal være muligheder for efter- og videreuddannelse, så akademikere kan holde deres kompetencer vedlige. Der skal også være plads til, at akademikere kan ændre på deres arbejdstid i forhold til privatlivets behov, og der skal være fokus på en familiepolitik, der gør det muligt at skabe en ordentlig balance mellem arbejdsliv og privatliv.

Samtidig er der behov for ekstra fokus på de udfordringer, der udspringer af, at arbejdet på en del arbejdspladser foregår døgnet rundt som følge af den øgede globalisering af virksomheder, samarbejdsrelationer og arbejdsopgaver. Det stiller særlige krav til sikring af et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Målsætninger:

- Der skal sættes mere fokus på, at et sundt og attraktivt arbejdsliv uden utryghed og stress gør medarbejderne mere produktive.
- Arbejdspladserne skal være rummelige og fleksible, så medarbejderne kan klare at fungere godt over et langt arbejdsliv, og så virksomhederne derved sikres tilstrækkelig arbejdskraft.
- Der skal være større fleksibilitet i forhold til at give adgang til efter- og videreuddannelse for at sikre, at den viden, som akademikere tilbyder virksomhederne, er up-to-date.
- Både aftaler og lovgivning skal rumme en stærkere familiepolitik, der understøtter fleksibilitet og balance mellem arbejdsliv og familieliv.

Initiativer:

- Politikerne bør sikre, at et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø bliver sidestillet i lovgivning og i praksis, fx når der afsættes midler til forebyggelse og ved behandling af arbejdsskadesager.
- Virksomhederne bør løbende arbejde for at forbedre medarbejdernes psykiske arbejdsmiljø for at forebygge stress og arbejdsbetinget psykisk sygdom og for at øge produktiviteten generelt.
- Virksomhederne bør sikre, at lederne får værktøjer til at lede selvledende medarbejdere samt til at identificere og håndtere problemstillinger omkring det psykiske arbejdsmiljø.

- Virksomhederne bør sikre, at et godt og produktivt psykisk arbejdsmiljø kommer til at indgå i ledernes succeskriterier på lige fod med produktionsmål.
- Politikerne bør sikre funktionæransatte bedre mod usaglig afskedigelse for at øge mobiliteten og den rette fordeling af kompetencer mellem virksomhederne. Det skal være muligt at få godtgørelse for usaglig afskedigelse allerede efter udløbet af prøvetiden. Desuden skal godtgørelsesniveauet i funktionærloven bringes på samme niveau som i anden lovgivning om beskyttelse af lønmodtagere.
- Politikerne bør skabe et mere velfungerende dagpengesystem, hvor arbejdsstyrken – fastansatte såvel som freelancere - sikres en reel økonomisk tryghed som kompensation for, at man tilbyder virksomhederne en høj fleksibilitet i ansættelsen og medarbejdere og freelancere høj fleksibilitet i arbejdet.
- Akademikerne vil sammen med arbejdsgiverne arbejde for, at det i højere grad end i dag er muligt og acceptabelt også for akademikere at arbejde på nedsat tid, så der skabes fleksibilitet henover arbejdslivet og et mere fleksibelt udbud af arbejdskraft.
- Akademikerne vil arbejde for, at kompetenceudviklingsplaner og tid til efter- og videreuddannelse er med i overenskomster og kontrakter.
- Akademikerne bør afsøge mulighederne for, at politikerne efter dialog med arbejdsmarkedets parter etablerer efteruddannelsesfonde, som arbejdsgiverne indbetaler til kollektivt, således at også de kontraktansatte, herunder medarbejderne i SMV'erne, bliver omfattet.
- Politikerne bør gennemføre flere familiepolitiske forbedringer såsom lønnet barsel til mænd og kvinder samt sikring af kvalitet i dagtilbud.
- Politikerne bør etablere en hjemmeserviceordning med fradrag for servicearbejde i hjemmet. Hjælp til husholdningen støtter familien og de voksnes arbejdsliv - og skaber nye servicejob.

Udvikling af konkrete erhvervsområder

Der er en del konkrete erhvervsområder i Danmark, der har store potentialer for udvikling og vækst, og som derfor kan bidrage til at styrke den samlede danske økonomi, hvis disse potentialer realiseres. I dette afsnit er der sat fokus på nogle få udvalgte erhvervsområder, hvor der er et særligt potentiale for at øge vækst, innovation og produktivitet.

8. Tæt kobling af udvikling, produktion og service giver vækst

Globaliseringen øger konkurrencen for danske virksomheder på de internationale markeder. Heldigvis er dansk produktion både dynamisk, videnintensiv og specialiseret, og den udgør en betydelig del af dansk eksport og økonomi. Men konkurrencen er benhård, og det stiller krav om øget produktivitet og innovation i alle led i værdikæden, hvis vi også i fremtiden skal kunne fastholde produktion i Danmark.

En vigtig forudsætning for at sikre produktion i Danmark, er først og fremmest et højt vidensniveau i form af en veluddannet arbejdsstyrke. I Danmark skal vi leve af at levere specialiseret produktion og service med et højt videnindhold, og den akademiske arbejdskraft bliver afgørende for at kunne realisere denne form for produktion. Men også indførelse af automatisering og digitalisering i produktionen er vigtig, så vi kan høste de produktivetsgevinster, der er knyttet hertil. Endelig skal produktion og produkterne tilføres en værdi i form af service, så de kan rykke op i værdikæden.

De danske produktionsvirksomheder spiller endvidere en væsentlig rolle som efterspørger af ydelser i andre sektorer i økonomien, de er nemlig afhængige af en velfungerende privat servicesektor, og efterspørger tjenesteydelser, som bl.a. omfatter reparation og vedligeholdelse af bygninger, inventar og maskiner, transport, finansiering, rådgivning m.v.

Det bliver afgørende at have fokus på vilkårene for produktions- og servicevirksomheder i Danmark, herunder reguleringen af offentlig uddannelses-, forsknings- og innovationspolitik for at kunne tiltrække den rette arbejdskraft fra ind- og udland.

Målsætninger:

- Det skal være mere attraktivt for inden- og udenlandske virksomheder at investere i viden, teknologi, forskning og højtuddannet arbejdskraft i Danmark.
- De danske videnbaserede klynger skal styrkes, og fremadrettet skal der være mere fokus på, hvordan disse klynger udnytter deres vækst- og udviklingspotentialer.

- Særligt de mindre produktionsvirksomheder skal tilføres ny produktionsteknologi – herunder automatisering og digitalisering.
- Den private servicesektor i Danmark skal hæve videnniveauet og øge produktiviteten i erkendelse af, at det er vejen til ny og bedre opgaveløsning.

Initiativer:

- Universiteterne bør forske i, hvordan vi kobler produktion og service tættere sammen og sikrer videnoverførsel til klyngerne. Det skal bidrage til at fastholde produktion i Danmark og gøre os i stand til at klare os i den internationale konkurrence.
- Politikerne bør arbejde på at sikre kapital til virksomhederne i de stærke videnbaserede danske klynger, så de kan fortsætte deres arbejde og blive internationale spillere. Kapitalen kan sikres via regionale midler og EU-midler.
- Politikerne bør iværksætte særlige initiativer, der kan få akademikere ud i erhverv med få akademikere (fx vækstpilotordning inden for eksport) bl.a. i dele af servicesektoren. Det kan være med til at stimulere virksomheders interesse for at udbyde deres ydelser på et internationalt marked.
- Politikerne skal i 2018 sikre tilførsel af midler til at fortsætte MADE-samarbejdet (Manufacturing Academy of Denmark), for da udløber den eksisterende bevilling. Forskning i ny industrideknologi er afgørende for at bevare danske produktionsarbejdspladser i Danmark i fremtiden.
- Universiteterne bør uddanne flere medarbejdere, der kan bidrage til fastholde og udvikle produktion i Danmark. En række kompetencer, bl.a. inden for produktionsteknologi vil være afgørende for at lokale og regionale virksomheder kan overleve på et stadig mere konkurrenceudsat globalt marked.

9. Det bæredygtige Danmark – mod en cirkulær økonomi

Danmark skal have en stærk fokus på klima, miljø og ressourcer, og i lyset af den kommende skærpede konkurrence om råvarer og naturressourcer skal der sættes øget fokus på at skabe en cirkulær økonomi med bæredygtig udnyttelse af ressourcer.

Den cirkulære økonomi repræsenterer en mere miljømæssigt og kommercielt bæredygtig måde at tænke produktion og forbrug på. Det er et opgør med den kendte lineære form, hvor virksomheder producerer en vare og sælger den til forbrugeren, som smider den ud, når den er brugt. I cirkulær økonomi redesignes produkterne, så mindst muligt går til spilde, når produktet er udtjent. Reparation og genbrug betyder, at affald medtænkes og forebygges allerede i designfasen, så værdier bliver i kredsløbet.

Når det handler om at satse på bæredygtigt design og på genanvendelse og reparation, så har vi i Danmark en god tradition indenfor en række områder som bl.a. vedvarende energi og spildevands- og affaldshåndtering. Vi har en række styrkepositioner, som hænger nøje sammen med den forskningsindsats og de rammebetingelser, vi har udviklet, fx inden for energipolitik. Der skal dog i højere grad skabes incitamentsstrukturer, der kan få den almindelige dansker og den enkelte virksomhed til at ændre adfærd.

Målsætninger:

- Danmark skal fungere som udviklingslaboratorium og testland for at skabe bæredygtige løsninger inden for klima, miljø og ressourcer og for at fremme en cirkulær økonomi.
- Virksomhederne i Danmark skal blive mere ressourceeffektive og samtidig sikres adgang til de nødvendige råstoffer, så vores levevilkår og produktionsgrundlag sikres.
- Danmark skal have større fokus på deleøkonomi og nye forretningsmodeller knyttet dertil.
- Danmark skal være i front på "Smart Energy", og målet er et 100 pct. vedvarende energisystem.
- Danmark skal udnytte vores stærke klimamålsætning til at gøre os robuste over for klimaforandringerne og mindske udledningen af klimagasser.

Initiativer:

- Politikerne bør udarbejde en handlingsplan med incitamentter til, at virksomheder og husholdninger vælger bæredygtige løsninger i hverdagen og fremmer den cirkulære økonomi.
- Politikerne bør igangsætte et forskningsprojekt, der har til formål at udvikle ny viden om og redskaber til at iværksætte nye forretningsmodeller til deleøkonomi.
- Politikerne bør styrke det opsøgende arbejde med at gennemgå virksomhedernes ressourceeffektivitet og sikre, at initiativerne også når ud til SMV'erne.
- Politikerne bør indføre en mærkningsordning, der stimulerer forbrugerne til at købe produkter, der kan genanvendes, og virksomhederne til at nyttiggøre affaldet, så det, der er affald i én virksomhed, kan genanvendes som råstof i en anden.
- Virksomhederne bør udnytte incitamentterne til at skabe en vedvarende energiforsyning til at vinde konkurrencefordele og øge dansk eksport af energiteknologier.
- Virksomhederne bør bidrage til at nå målet for Danmarks reduktion af klimagas, og politikerne bør stimulere en ændret brugeradfærd.

10. Potentiale for vækst i design, arkitektur og byggeri

Fokus på det eksperimenterende i arbejdet med arkitektur og design kombineret med stramme miljø- og bygningsregler gør, at dansk arkitektur og design er ved at blive en stærk eksportvare – og et udstillingsvindue for dansk byggeri.

Men for at kunne udnytte det vækstpotentiale, der ligger i de omkostningseffektive metoder inden for nybyggeri og bygningsrenovering og tilføre produkter ny værdi, må der arbejdes med at inddrage brugerne. Det skal ganske enkelt være mere attraktivt for de mange SMV'er i arkitektur, design og byggebranchen at gå nye veje.

Virksomhederne har brug for økonomiske incitamenter til at indgå i samarbejder om viden og idéudvikling. Akademikere kan etablere og styrke samarbejdet på en måde, der matcher SMV'ernes arbejdsform og ressourcer ved bl.a. at satse på anvendelsesorienteret forskning og afprøvning af nye metoder.

Målsætninger:

- Danmark skal være førende inden for energioptimering og renovering af eksisterende byggeri, både private boliger og erhvervsbyggeri – og udnytte denne position til øget eksport.
- Der er behov for at øge produktiviteten og videnniveauet i byggebranchen ved at tilføre ny viden om nye materialer gennem efteruddannelse, men også ved at øge indsigten i de muligheder, der ligger i logistik og digitalisering.
- Virksomheder og universiteter skal styrke det tværfaglige samarbejde inden for byggeri, arkitektur og design.
- Flere virksomheder skal stimuleres til at inddrage design tidligt i produktionen for derved at vinde en konkurrencefordel.

Initiativer:

- Politikerne bør tage initiativ til, at der investeres i at udvikle testcentre for nye løsninger inden for design, arkitektur og bæredygtighed.
- Virksomhederne bør øge produktiviteten og kvaliteten i byggeriet, bl.a. ved at udbrede anvendelse af industrielt byggeri, hvor hele eller halve lejligheder bygges på fabrik og ankommer næsten færdige til byggepladsen.
- Politikerne bør skabe incitament, der stimulerer samarbejdet mellem arkitektvirksomheder, ingeniørvirksomheder og materialeproducenter om projekter, hvor der eksperimenteres med materialer og udvikling af nye løsninger inden for energirenovering og bæredygtigt byggeri.
- Politikerne bør indføre økonomiske incitament, der kan stimulere energirenovering og -effektivisering af den eksisterende boligmasse.
- Kommunerne bør have flere incitament til energirenovering, og det skal være lettere for virksomhederne at løse opgaven. Der indføres mere totaløkonomiske betragtninger i kommunernes og regionernes valg omkring igangsætning af nybyggeri frem for renovering.

11. Fokus på udvikling af nye velfærds- og sundhedsløsninger

Udviklingen i retning af en aldrende befolkning, flere kronikere, flere med livsstilssygdomme og øgede forventninger til de mange nye muligheder for pleje- og behandling skaber både store udfordringer og store muligheder. Danmark har en stærk sundhedssektor – både offentligt og privat – og derfor har virksomhederne alle muligheder for, i samarbejde med det offentlige sundhedsvæsen, at løfte udfordringerne og udvikle nye velfærds- og sundhedsløsninger – også til eksport.

Eksempelvis har kombinationen af et velfungerende offentligt sundhedsvæsen, internationalt førende sundhedsvidenskabelig forskning og store globale lægemiddelvirksomheder gjort det muligt for virksomhederne at udvikle nye lægemidler og skabe vækst og beskæftigelse i Danmark.

Udfordringen bliver nu at sikre et fortsat frugtbart samarbejde mellem det offentlige sundhedsvæsen og de private virksomheder om at skabe innovation i sektoren. Der skal tages udgangspunkt i en helhedsorienteret tilgang til sundhed og tænkes i helhedsløsninger for den enkelte borger og medarbejder.

Det bliver også en udfordring at sikre tilstrækkelig veluddannet arbejdskraft, så de globale virksomheder har adgang til en talentmasse, der gør, at de fortsat vil lokalisere sig i Danmark. Vækst i den private sektor er ofte sundhedsfagligt drevet, og derfor er flere sundhedsfagligt uddannede ofte en drivkraft både for udvikling af virksomhederne og for beskæftigelse af flere og andre faggrupper – samt undertiden også for den nødvendige produktudvikling.

Endelig er det afgørende, at danske forsknings- og udviklingsmiljøer fortsat kan udnytte de velfungerende danske registre, og at myndighederne sikrer og dermed bevarer borgernes tillid til, at deres sundhedsdata bliver håndteret forsvarligt i forbindelse med forskning, udvikling og test af nye løsninger.

Målsætninger:

- Danmark skal fokusere på at udnytte vækstmulighederne i sundhedssektoren og det lovende private marked inden for velfærds- og sundhedsløsninger, fx forebyggelse, nanoteknologi, medicoudstyr og medicin.
- Det danske sundhedsvæsen skal være testlaboratorium for afprøvningen af nye velfærds- og sundhedsløsninger uanset om de er udviklet i offentligt eller privat regi.
- De globale muligheder for afsætning af velfærds- og sundhedsløsninger skal medtænkes fra start, både når det handler om eksport af teknologiske løsninger og om model- og systemeksport.

- Der skal uddannes tilstrækkeligt sundhedsfagligt personale til virksomhederne og ikke kun til det offentlige sundhedsvæsen.
- Når patientinformationer anvendes til forskning, udvikling og test af nye løsninger også til kommerciel brug, skal borgerne kunne have tillid til, at persondataloven overholdes, og at følsomme oplysninger behandles fortroligt og i respekt for borgernes privatliv.

Initiativer:

- Politikerne bør udarbejde en handlingsplan for, hvordan det offentlige sundhedsvæsen bedst bidrager til at igangsætte udviklingen af nye velfærds- og sundhedsløsninger og bliver en offensiv og aktiv partner i samarbejdet med virksomhederne.
- Politikerne bør afsætte flere midler til strategisk forskning og demonstrationsprojekter med henblik på konkrete udviklingsprojekter inden for velfærds- og sundhedsløsninger.
- Politikerne bør give virksomhederne bedre mulighed for at drage nytte af viden og kompetencer i det offentlige sundhedsvæsen til udvikling af konkrete produkter og services til eksport.
- Politikerne bør give universiteterne mulighed for at uddanne flere sundhedsfaglige kandidater, herunder bl.a. læger, farmaceuter, medicoingeniører, veterinærkandidater og kandidater i bioinformatik til at arbejde i det private erhvervsliv.
- De faglige organisationer og politikerne bør skabe mulighed for delestillinger, hvor læger kombinerer ansættelsen i det offentlige sundhedsvæsen med ansættelse i en privat virksomhed med det formål at forske, udvikle og kommercialisere sundhedsløsninger. Der skal være opmærksomhed på eventuelle habilitetsproblemer ved konkrete delestillinger.
- Politikerne bør sikre, at der ikke sker misbrug eller uønsket videregivelse af borgernes personfølsomme oplysninger, når de anvendes til forsknings- og udviklingsprojekter.

Akademikerne
Nørre Voldgade 29, 3. sal
DK-1358 København K
www.ac.dk

Juni 2015

Denne publikation kan ved tydelig
kildeangivelse frit kopieres.